

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2026

Hierbij biedt het kabinet de Kamer het rapport aan van het RISE-onderzoek¹ - *Mixed-method ethiek onderzoek naar de oorzaken en achtergronden van de stijging van euthanasie*. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de motie-Bikker (Kamerstuk 36 410 XVI, nr. 71).² De opdracht voor het onderzoek is via ZonMw verstrekt en uitgevoerd door het Radboudumc, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Amsterdam Universitair Medisch Centrum en de Theologische Universiteit Utrecht, onder leiding van dr. Els van Wijngaarden.

De onderzoekers geven aan dat de stijging van euthanasie verband houdt met demografische trends, culturele veranderingen en institutionele ontwikkelingen. De samenleving vergrijst. Meer mensen leven langer met chronische aandoeningen. Daarnaast is er sprake van individualisering en secularisatie. Er ligt een sterkere nadruk op autonomie en kwaliteit van leven (en sterven). De opvattingen over lijden rond het levenseinde zijn veranderd. Ook is de euthanasiepraktijk geprofessionaliseerd: de richtlijnen zijn gedetailleerder geworden en er is een groter scholingsaanbod. Dit geeft artsen meer (rechts)zekerheid. Volgens de onderzoekers hebben deze ontwikkelingen hun weerslag gehad op de beoordelings-, uitvoerings- en toetsingspraktijk van euthanasie, waarbij de zorgvuldigheidseisen van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding (WtI) onveranderd zijn gebleven.

De stijging van euthanasie werd volgens de onderzoekers door de deelnemers aan de deelonderzoeken overwegend niet als problematisch dan wel wenselijk geduid, maar voornamelijk als een logisch gevolg van het meebewegen van de praktijk met maatschappelijke veranderingen. Deelnemers beschouwden euthanasie als een belangrijke verworvenheid en uitten hun vertrouwen in het geldende systeem en de toetsing daarvan.

De onderzoekers doen de volgende aanbevelingen voor toekomstig beleid, gericht aan de overheid, beroepsgroepen, de Regionale Toetsingscommissies Euthanasie, patiënten- en belangenorganisaties en media:

1. Bewaak een balans tussen de autonomie van de patiënt en de professionele en morele autonomie van artsen.
2. Richt de praktijk rond euthanasie zo in dat morele en praktische spanningen expliciet worden erkend en hanteerbaar worden gemaakt.
3. Investeer in evenwichtige en feitelijk juiste informatievoorziening over euthanasie en andere vormen van levenseindezorg.
4. Differentieer voor kwetsbare groepen zonder stigmatisering.

¹ RISE is afgeleid van: Research into the IncreaSe of Euthanasia.

² Kamerstukken II 2023/24, 32 647, nr. 105.

5. Versterk de randvoorwaarden in het zorgsysteem ter ondersteuning van een zorgvuldige euthanasiepraktijk.
6. Versterk de mogelijkheden voor (incidenteel) wetenschappelijk onderzoek naar de RTE.

In de planning bij de jaarplanningsbrief 2026 die op 19 mei 2026 aan de Kamer is verzonden, is per abuis vermeld dat de Kamer in Q2 de beleidsreactie tegemoet kan zien. Echter ontvangt de Kamer in Q3 een inhoudelijke reactie van het kabinet op de onderzoeksresultaten.³

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
S.T.M. Hermans

³ Kamerstukken II 2025/26, 36 800 XVI, nr. 25.